

Ægproduktion i DK - hvad du bør vide som forbruger

Foto: Colourbox.

Dit valg - dyrenes vilkår

I Danmark produceres der primært **skrabeæg** og **økologiske æg** og i mindre grad **frilandsæg** og **buræg**.

Som forbruger har du mulighed for at vælge æg fra forskellige produktionssystemer. Derfor er det vigtigt, at du er informeret om, hvilke konsekvenser de forskellige produktionsformer har for dyrene.

Hvad er en æglægger?

Moderne æglæggere er høns, der gennem mange generationer er avlet efter egenskaber som fx at være i stand til at lægge æg fra en ung alder; at lægge mange æg om året af en høj kvalitet og at udnytte foderet godt.

Alligevel har de stadig de samme grundlæggende behov som deres vilde stamfar, junglehønen. De har fx behov for siddepinde, adgang til en rede, strøelse til at støvbade i og mulighed for at søge føde. Forskning viser, at det er vigtigt for dyrevelfærden, at dyr får deres grundlæggende behov opfyldt.

Høns der støvbader. Tarnhønen (nederst), har de samme grundlæggende behov som deres vilde stamfader, junglehønen (øverst).

Produktionsformer i den danske ægproduktion

Overordnede krav til plads, foder, adgang til udeareal, dagslys og siddepinde for fire produktionsformer i DK:

	Økologiske	Fritgående	Skrab	Bur
Maks. høner/ kvm	6	9	9	13
Flokstørrelse	3000	Ubegrænset - typisk 3-12.000	Ubegrænset - typisk 3-15.000	8-10 pr. bur
Kvm udeareal/høne	4	4	-	-
Vegetation på udeareal	Ja (min. 70%)	Ja	-	-
Antal høner/rede	7	7	7	8-10
Siddepind/høne (cm)	18	15	15	15
Dagslys	Ja	Ja	Nej	Nej
Økologisk foder	Ja	Nej	Nej	Nej
Grovfoder	Ja	Nej	Nej	Nej

Livet som æglægger

Øverst: Produktion af buræg. Herunder: Skrabeægproduktion. Foto: Niels Finn Johansen.

Økologisk ægsproduktion. Foto: Henning Thomsen.

Starten på ægproduktionen

En høne begynder at lægge æg, når den er ca. 18-20 uger gammel. På et år lægger en moderne høne ca. 310-330 æg - burhøner lægger flest, mens fritgående og økologiske høner lægger færrest.

Lægger æg året rundt

Fra naturens side lægger hønerne primært æg forår og sommer, hvor dagene er længst. I den erhvervs mæssige produktion udjævnes disse sæsonsvingninger ved hjælp af lysprogrammer, så hønerne lægger æg hele året, og forbrugernes efterspørgsel på æg kan imødekommes.

Når ægproduktionen falder

Efter en produktionsperiode på ca. 13 måneder falder ægproduktionen, og hønerne sættes ud, dvs. de indfanges og enten aflives på stedet eller transporteres til slagtning i udlandet.

Dyrevelfærden hos æglæggerne

Ophøret med salg af skalæg fra burhøner har ført til en forskydning i andelen af æglæggere fra bursystemet til alternative produktionssystemer, hvor hønerne kan bevæge sig mellem flere niveauer, og i nogle systemer har udeadgang.

Indhusning i alternative systemer og ophør af næbtrimning har betydet markant bedre grundlag for at opnå forbedret dyrevelfærd. Dog kræver det en fokuseret indsats og godt management at forebygge skadevoldende adfærd som fjerpilning og kannibalisme hos æglæggere i alternative produktionssystemer, og viden på dette område fornyes løbende.

De mindre intensive produktionsformer gør produkterne dyrere. Til gengæld kan de bedre opfylde hønernes adfærdsmæssige behov og dermed opnå højere dyrevelfærd.

Vidste du at:

- Den danske ægproduktion består af 3,8 mio. æglæggende høner og ca. 170 ægproducenter.
- Der produceres 74.000 tons æg om året.
- Hver dansker spiser i gennemsnit 4,8 æg om ugen.
- Danskerne vælger æg ud fra økologi, dyrevelfærd og pris.
- Foderforbruget pr. kilo produceret æg er lavere end for mange andre animalske proteinkilder.

